

49. møde.

Torsdag den 15. januar kl. 13.

Formanden: I skrivelse af dags dato meddeler indenrigs- og boligministeren, at han ønsker mundtligt her i tinget at fremsætte:

Forslag til lov om udarbejdelse af valglistor i året 1953 samt om midlertidig ændring af rigsdagsvalgloven.

Udenfor dagsordenen giver jeg ordet til den højtærede indenrigs- og boligminister, for at han kan fremsætte det nyligt anmeldte lovforslag.

Indenrigs- og boligministeren (Aksel Møller): Det lovforslag, som jeg herved har den ære at fremsætte for det høje folketing, nemlig *forslag til lov om udarbejdelse af valglistor i året 1953 samt om midlertidig ændring af rigsdagsvalgloven*, er det første af de forslag, som beslutningen om at fremsætte forslag til en ny grundlov nødvendiggør.

Som det vil være de ærede medlemmer bekendt, må man regne med, at der i tiden fra 1. april 1953 til 31. marts 1954 skal afholdes ialt 3 valg og 2 afstemninger, idet grundlovsændringer i henhold til de gældende bestemmelser ikke kan gennemføres, før selve grundlovsforslaget er vedtaget i begge rigsdagens ting to gange med mellemiggende opløsningsvalg og forslaget derefter er vedtaget ved en folkeafstemning.

Hertil kommer, at der i forfatningskommissionen er opnået enighed om, at den fremtidige valgrets alder til den ny grundlovs rigsdag skal fastlægges ved en folkeafstemning, som skal afholdes på samme dag som folkeafstemningen om selve grundlovsforslaget, og endelig vil det — under forudsætning af at grundlovsforslaget vedtages — blive nødvendigt at afholde valg til den nye rigsdag, formentlig i slutningen af september.

Nærværende lovforslag tilsigter at skabe det fornødne tekniske grundlag for disse valgs gennemførelse.

Ved opløsningsvalgene til foråret, som det påtænkes at afholde tirsdag den 21. april, skal der stemmes såvel af folketings-

vælgerne som af landstingsvælgerne, og af praktiske grunde foreslås det derfor i forslagens § 1 at udarbejde landstingsvalglistor samtidig med de ordinære folketingsvalglistor, altså i februar måned. Et sådant forslag betyder ganske vist en øjeblikkelig forøget udgift for kommunerne, men når man tager i betragtning, at disse herved spares for besværet og udgifterne ved på et senere tidspunkt og med kort varsel at skulle udarbejde landstingsvalglistor, synes det mig — alt taget i betragtning — rimeligst at tage den lille merudgift nu.

Ved afstemningen om selve grundlovsforslaget kan de ordinære folketingsvalglistor med tillægslistor benyttes, men ved folkeafstemningen om valgrets alderen skal der efter det i forfatningskommissionen indgåede forlig — og naturligvis under forudsætning af at den høje rigsdag på sædvanlig vis tilslutter sig forslaget — også gives de 21-årige adgang til at stemme, og det vil derfor være nødvendigt at udarbejde særlige listor for de 21—24-årige. Bestemmelse om disse listors udarbejdelse er optaget i forslagens § 2, og det foreslås, at også disse listor udarbejdes samtidig med folketingsvalglistor, således at kommunerne den 1. april har hele det tekniske grundlag for alle årets forventede valg og afstemningernes gennemførelse i orden.

Ved det første valg til den nye grundlovs rigsdag vil valgrets alderen været nedsat til 23 år eller til 21 år, og denne omstændighed har medført, at man har ment det rigtigst at lade listen over de 21—24-årige udarbejde i to eksemplarer, således at man ved det nævnte rigsdagsvalg kan benytte det andet eksemplar som tillægsliste til den gældende folketingsvalgliste. Kommunerne skal herefter på denne tillægsliste kun udstrege de vælgere, som på valgdagen enten ikke er fyldt 21 år eller ikke er fyldt 23 år, alt efter folkeafstemningens udfald.

Ved forslagens sidste bestemmelser ændres den gældende valglovs § 92, hvorefter folketingsvalg skal afholdes først, når der samtidig udskrives valg til såvel folketing som landsting. På samme måde som i 1939 foreslås det nu at lade valgene til folketing og valgmandsvalgene til landstinget foregå på samme dag. Det har i praksis vist sig, at der ikke teknisk er noget til hinder for en sådan ordning, og bestemmelsen i valgloven tager vistnok nærmest sigte på for-